

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Izkranci Starhemberg

V današnji noči so se v Avstriji odigrali dogodki, ki so se te dni vztrajno napovedovali in katerih notranje in zunanje politične posledice še ni mogoče trenutno predvideti in oceniti. Vsekakor se je izvršil v notranje političnem življenju Avstrije pomemben lom med glavnima nosilcema trenutne politične moči in oblasti v današnji Avstriji, to je med hajmverovstvom in klerikalizmom. S tem se je napetost v avstrijski notranji politiki še povečala, ker se je spričo 90 odstotne klerikalne sestave novega dunajskega kabineta vsa odgovornost za državne posle zožila na klerikalni politični živelj, ki predstavlja danes v Avstriji komaj 15 odstotkov vsega prebivalstva. Gotovo ne bo pripomoglo k konsolidaciji razmer in ublažitvi hitlerjevskih in marksističnih podvigov izkrcanje dveh glavnih predstavnikov hajmverovstva, to je podkanclerja Starhemberga in zunanjega ministra Berger-Waldenega. V fronti nejevoljnih in frondirajočih so se poleg narodnih socialistov in marksistov znašli tudi Hajmverovci.

Nedeljski dogodki na Dunaju, ko je prišlo do odkritega konflikta na dunajskem Ringu med avstrijskimi Hajmverovci in klerikalci, so torej veliko globlje pretresli avstrijske politične prilike, kakor je bilo morda slutiti na prvi vtis. V nedeljo je izbruhnilo na dan torej nekaj, kar se je že dolgo varilo in kuhalo v avstrijskem političnem kotlu, ki je zadnja leta v neprekinjenem vrenju in kipenju. Prvi signal k tem zaostritvam je bil znani Starhembergov govor na nedavnem zboru hajmverovskih pravnikov, na katerem so skoraj vsi govorniki pozivali Starhemberga k pohodu na Dunaj. Napram javnosti je avstrijski režim skrbno čuval v najstrožji tajnosti krvave spopade med avstrijsko vojsko in hajmverovci v Welsu, Korneuburgu, Beljaku itd. Tudi so ob priliki navedenega zbora padle silno ostre besede od strani posameznih hajmverovskih pravnikov proti klerikalnim politikom.

Nedeljski dunajski dogodki so bili drugi signal. Saj so se iz vrst demonstrirajočih hajmverovcev slišali vzkliki: »Živijo Starhemberg, živijo Fey, fuj Schuschnigg!« Ob tej priliki je dunajski policijski predsednik Skubl, ki je, kakor znano, bil pred vojno ljubljanski policijski šef, vprašal Schuschnigga, ali naj postopa proti Feyu, ki se je ob tej priliki pojavil na nekem bližnjem balkonu neke vogalne hiše ob Operni ulici in Babenbergovi cesti na Ringu. Vloga Feyeva ni v tej zadevi povsem pojasnjena. Nazadnje pa je to popolnoma stranskega pomena, ker dajejo dogodki pretekla noč zadostno pojasnilo. Starhemberg je od začetka sicer zavračal odgovornost za nedeljske dogodke na bivšega ministra Feya. Agencija Havas pa je istočasno že vedela poročati o nekaterih spremembah, ki se pripravljajo. Razen tega se je kancler dr. Schuschnigg odločil, da vpostavi v okviru patriotske fronte svojo polno avtoriteto. Tudi se s spremembami v vladi govori o velikih spremembah v kadru višjega uradništva. Na vidiku so tudi nekatere dalekosežne upravne reforme ter ostre kazni za tiste hajmverovce, ki so v nedeljo na dunajskem Ringu opljuvali klerikalne delavce.

Uzajajni Starhemberg se je danes, kakor poročamo na drugem mestu, podal v Rim, da poroča Duceju o tem,

Lom med avstrijskimi Hajmverovci in klerikalci

Starhemberg ni več v novi vladi, ki je pretežno klerikalna

DUNAJ, 14. maja. Kanclerju dr. Schuschniggu se je posrečilo, da se je iznebil svojega rivala kneza Starhemberga v vodstvu državnih poslov in da je sestavil pretežno klerikalni kabinet, v katerem igrata umerjena hajmverovska prvaka Baar-Baarenfels in dr. Draksler le podrejeno vlogo. Po nedeljskih dogodkih je šilil Schuschnigg k temu, da Starhemberg desavuiru dunajske hajmverovce in njihovo organizacijo, ki je najmočnejša v Avstriji. Starhemberg se je temu uprl ter izjavil, da raje izstopi iz vlade. V teku včerajšnjega dne sta se podala Schuschnigg in Starhemberg k zveznemu predsedniku Miklasu, ki je napravil vse mogoče poskuse, da bi oba državnika pomiril. Toda vsi posredovalni poskusi so bili zaman in Schuschnigg se je odločil za demisijo celotne vlade. V hajmverovskih krogih je izkrcanje Starhemberga delovalo kakor blisk iz jasnega neba in povzročilo veliko ogorčenje. Kako napet je položaj, je razvidno iz tega, da se v smislu poročil izkrcani podkancler Starhemberg poda danes popoldne v Rim, da se pri Duceju pritoži radi teh sprememb v avstrijski vladi.

Nova avstrijska vlada, ki jo je danes zjutraj zaprisegel zvezni predsednik Miklas, je sestavljena takole: zvezni kancler, minister za zunanje zadeve in vojni minister dr. Schuschnigg; zvezni podkancler: dr. Baar-Baarenfels (poverjen tudi z vodstvom varnostne službe in notranje uprave); minister za pravosodje: dr. Hammerstein-Equort; minister za prosveto: dr. Pernter; minister za socialno politiko: dr. Resch; minister za finance: dr. Draxler; minister za trgovino in promet: Stockinger; državni podtajnik v vojnem ministrstvu: general Zehner; državni podtajnik v zveznem kanclarstvu: Guido Zernatto. Posle kmetijskega ministrstva bo do definitivnega imenovanja vodil zvezni kancelar dr. Schuschnigg. Iz vlade so bili izločeni: bivši podkancelar knez Starhemberg ter ministri Berger-Waldenegg, Dobretsberger, Strobl in državni podtajnik Znidarič.

Rim in Berlin bosta skupna eksploataci- cala Abesinija

RIM, 14. maja. Zdi se, da bo nemška industrija živo sodelovala v gospodarski eksploataciji Abesinije. Industrijska korporacija, ki je poverjena, da daje iniciativo za to eksploatacijo, se nahaja v stalnem kontaktu z nemško industrijo, odkar so se s sankcijami prekinile vse praktične zveze z Italijo na eni, s Francijo, CSR in drugimi državami na drugi strani. Italija je prisiljena, da išče pomoči drugod, ker sama ne razpolaga z dovoljno produkcijo raznega materiala, ki je zlasti potrebno za rudarsko eksploatacijo.

Tednjavski pas in 300.000 oboroženih v Porenju

PARIZ, 14. maja. Ženevski dopisnik »Echo de Paris« poroča, da je na predvčerajšnji konferenci locarnskih sil predložil francoski zastopnik Masigli zadnje informacije francoskega generalnega štaba o dogodkih v Porenju. V smislu teh informacij je trenutno v remilitariziranem Porenju 300.000 oboroženih, med temi 37.000 Rajhsverovcev. Mrzlično se zgrajujejo utrdbe, ki se bodo pozneje spremenile v stalni trdnjavski sistem. S tem je francoski predstavnik hotel dokazati, da je porenski problem najvažnejši, o čemer pa ni mogel prepričati Edena in je radi tega nastal med Edenom in Paul Boncourrom zelo oster konflikt.

36 uena bitka na Malti

LONDON, 14. maja. Ponoči so bili pred Malto veliki pomorski manevri. Velike nasprotne sile so napadle Malto in se je razvila imponantna bitka, ki je trajala vso noč in ves dan do noči neprekinjeno 36 ur. Namen teh pomembnih manevrov je, da se preizkusijo nove obrambne naprave, ki jih je Anglija zgradila za časa abesinsko-italijanske vojne. Ob tej priliki naj bi se izkazala vrednost te britanske sredozemske trdnjave, ki predstavlja pomembno britansko oporišče na poti na Daljni vzhod.

TOKIO, 13. maja. Varnostna oblastva so prišla na sled zelo razpleteni in nevarni komunistični špijski organizaciji, ki je bila v zvezi s tokijskim sovjetskim poslanštvom. Bilo je aretiranih večje število oseb, med katerimi je tudi nekaj japonskih odličnikov. Vseh prizadetih je okoli 30 in je bil kolovodja neki 25-letni študent, ki je bil na sovjetskem poslanstvu učitelj jezikov in ki je na rafiniran način poročal v Moskvo o februarjskih dogodkih.

kar se je zgodilo. Bližnji dnevi bodo pa se ob tem jasno vidi, od kod izhajajo, koliko odtehta v tem slučaju jajo niti, ki urejujejo avstrijske režim. Ducejeva posredovalna beseda. Hkratiške zadeve.

Pabecki

MARŠAL FRANCHET D'ESPEREY je prispel danes v Beograd in bo jutri prisostvoval odkritju svojega doprsja v Beogradu. Jutri pojde na Oplenac, kjer položi venec na grob pokojnega kralja Ujedinitelja, razen tega pa bo na Avall položil venec na grob Neznane vojaka.

BOLEZENSKI FOND PROMETNEGA OSOBLJA.

Minister za promet je podpisal novi pravilnik o bolezenskem fondu državnega prometnega osoblja. Pri tem fondu je več njenih 75.630 uslužbencev ter 127.407 članov njihovih rodbin. Sedež je v Beogradu. Odreja se fakultativno članstvo fonda in upokojujencev, ki prejemajo pokojnine iz delavskega pokojninskega fonda za državno prometno osoblje.

VPRAŠANJE ŠTRIGOVE.

Včeraj je bila seja mestnega sveta v Čakovcu, na kateri se je obravnavalo vprašanje odcepitve Štrigove od Medjimurja in pripojitvi Dravski banovini. Sklenilo se je, da pojde te dni iz Čakovca v Beograd posebna deputacija, da intervjura v tej zadevi pri zastopniku ministra pravde.

KDO JE ČESTITAL.

Od zastopnikov tujih držav so doslej čestitali Mussoliniju knez Starhemberg, albanski kralj Zogu, predsednik albanske vlade Frazeri ter regenti laške republike San Marino, ki šteje par sto prebivalcev.

OBČINSKE VOLITVE NA ŠOLTI.

Pri nedeljskih občinskih volitvah na Šolti je dobil Ivan Čerič na dr. Mačkovi listi 428 glasov, jugoslovenski nacionalist Rujič pa 344 glasov. Volilna udeležba je bila 90%. Liste JRZ ni bilo.

POKRET ŽIDOV REVIZIONISTOV.

V Sarajevu se pričakuje prihod dr. Jula Dohanija iz Novega Sada, vodje jugoslovenskih Židov revizionistov. Židovstvo v naši državi se zelo zanima za njegovo predavanje o zahtevah takozvanih Židov revizionistov.

SAMOSTANSKA GREDA ZAPIRA ULICO.

V »Del. politiki« od 13. t. m. beremo: »Samostanska greda zapira celo ulico. Med najlepšimi širokimi ulicami v Mariboru je Gregorčičeva, ki vodi od mestnega gradu do starega pokopališča in nato po novem podaljšku ulice proti Kamniškemu predmestju. Vmes leži pokopališče, ki bi se lahko že davno opustilo in mesto bi imelo preko tega sveta najlepšo prometno zvezo proti Kamnici, prebivalci iz novega dela pa znatno skrajšano pot v sredino mesta. Toda mariborski Nemci so se likvidaciji pokopališča na vso moč uprli pred par leti zato, da lahko po inozemskih knjigah pišejo, kako nemški napis na tem pokopališču dokazuje nemški značaj Maribora. Slovenskim klerikalcem pa je seveda tudi prav, da ostane pokopališče naprej tako težka prometna in regulacijska ovira mestu. Kljub temu bi lahko to ulico odprli vsaj pešcem, ker leži med pokopališčem in sosednjim vrtom šolskih sester več metrov širok pas, ki je že davno last občine in bi tem lahko napravili vsaj pešpot, da ne bi bilo treba ljudem delati velikega ovinka. Toda tudi to pešpot držijo zabarikadirano in svet uživajo šolske sestre kot najemnice. Potem se ni čuditi, da v mestu ne rešujemo tudi težkih regulacijskih vprašanj, če se že niti takih malenkosti nihče ne upa dotakniti. Čemu je potem občina že pred leti investirala drag denar za napravo podaljška Gregorčičeve ulice in križišča, samo zaradi tistih par vil odličnih gospodov, če ni mislila cele ulice odpreti?

Sokolske vest

Sokolski znak na sokolska prsa

Vsak zaveden Sokol, vsaka Sokolica nosita vedno in ob vsaki priliki svoj sokolski znak, ki sta ga prejela ob vstopu v sokolsko organizacijo, da z njim vedno in povsod pokažeta svojo pripadnost k veliki vsedrjavni sokolski organizaciji. Pretežna večina članstva se te svoje dolžnosti tudi prav dobro zaveda ter jo izpolnjuje kakor vse, ki mu jih nalaga organizacija. Tako je tudi prav!

Nj pa prav, da skušajo nekateri posamezniki svojo pripadnost k Sokolstvu skrivati. Ne nosijo znaka ob nobeni priliki, se izgovarjajo na vse mogoče; naglašajo, da iz principa (!) nočejo nositi nikakega torej tudi sokolskega znaka. Kar neskončna postaja že vrsta raznih takih praznih izgovorov, ki pa se jih vse skupaj da združiti v eno samo besedo: katero ste menda sami uganili. Sokolska organizacija ima svoje zbornice, kjer bi lahko kateri izmed teh članov lahko predlagal, naj se nošnja znaka opusti ali nekaj sličnega. Toda na teh zborih teh članov navadno tudi ni nikoli, ker najbrž tudi tja nočejo ali pa se ne upajo, saj bi jih oni Sokoli, ki vztrajajo nenehoma pri delu kaj začudeno pogledali ter se izpra-

ševali, od kdaj je ta ali oni teh »tudi članov« Sokol. Čigava je dolžnost, da izpraša vest takemu članstvu, nam ni treba posebe našteti. Vsekakor bi bila večja strogost prav gotovo zelo umestna.

Drugo pa kar moramo omeniti je, da se članstvo zlasti v večjih krajih medsebojno premalo pozna in se tudi, noseč sokolski znak, medsebojno ne pozdravlja. Nepoznanje pa še ne sme biti povod, da se dva Sokola ne bi pozdravila. Če brat sreča brata, se pač ne boste izognila drug drugemu, temveč se prav bratsko pozdravila, ako ju res veže medsebojno bratska sokolska ljubav. Osobito mlajše članstvo, ki najraje opušta pozdravljanje, naj si to dobro zapomni. Iz medsebojnega pozdravljanja nastane spoznanje in nato tudi bratsko prijateljstvo, kar pomeni močno vez dvema osebam, pripadajočima isti organizaciji. Čimbolj se bodo Sokoli medsebojno poznali, tem jačja bo njihova organizacija, tem udarnejša njihova sila.

Nosite torej vsi sokolski znak ter izpolnjujte tudi prijetno dolžnost bratskega pozdravljanja!

Kulturni razgledi

Koncert dijakov Državne trgovske akademije

Svoji dve dosednji akademiji so imeli v Narodnem domu, letos pa so si izbrali naši neustrašni trgovski akademiki za svojo prirediteljo, ki se je vršila v ponedeljek 11. t. m. Narodno gledališče. Pokroviteljstvo je prevzel predsednik mestne občine dr. Alojzij Juvan. Akademija je bila obenem prireditev naših narodnih mučenikov in junakov Petra Zrinjskega in Franje Krste Frankopana. — Pomen in namen tega in bodočih podobnih nastopov je v smiselno zasnovanem pozdravnem govoru pojasnil dijak Bogomir Smerdu. Povedal je, da so take akademije izraz veselja do dela in dokaz trdne volje naše dijaške mladine, ki upravičeno pričakuje polnega upoštevanja in razumevanja, saj je poklicana, da v bodočnosti poseže v naše gospodarsko življenje in posveti svoje znanje in moči blagru ljubljene Jugoslavije.

Po nagovoru je bivši dijak mariborske trgovske akademije Ladislav Rakovec zapel tri samospeve: Josip Hatze Uvelo lišče, lepo delce z nekoliko nakazanim narodnim tonom, Piotr I. Čajkovski: Kdor hrepeni ko jaz, lirsko-romantično skladbo velikega Rusa in Fran S. Vilhar: Kam?, ki je bolj dramatska. Rakovec se uči pri Betettu na ljubljanskem konservatoriju. Glas ima že od narave prijeten, pa tudi čista za lepo podajanje mu ne manjka. Trdno naj vztraja na začrtani poti, pa ga bomo vedno bolj veselili. Saj je že pri tem prvem nastopu uspel. Vilko Lokošek ga je pri pianinu dostojno spremljal. Sopranistka Koroščekova Olga in altistka Kopicheva Anica sta ob spremljevanju prof. Vasilija Mirkja mehko podali tri narodne pesmi: značilno dalmatinsko popevko, dubrovniško »Bore moj zeleni!«; otožno »Viju vetri« (iz Zaječara) in našo lepo koroško »Čej so tiste stezdice«. Vsi trije priredil prof. Mirk tako, da ima vsak glas svoj samostojen motiv, oba pa se zlivata v zanimiv dvospev. Olgin glas je prikujen, svetel in nežen v razvoju. Anica poje nekoliko temnejše, kar ji kot altistki pristaja. — Svojevrsna točka te akademije je bil nastop Vilka Lokoškega, ki je na klavirski harmoniki zaigral 8. del A. Dvorjakovih Slovanskih plesov (G-mol in G-dur) z menjajočimi se živahnimi in mirnejšimi mesti. P. Linkejevo: V kraljestvu Lindre in na burno odobravanje še dva v enoto povezana odlomka iz neke J. Alexove zbirke. Vilko je svojemu glasbilo res kos. Harmonika mu igra po njegovi volji. Pripomnimo le, da so za take prilike primerne prvenstveno slovanske skladbe. Če jih pri nas manjka, bo treba vprašati pri Čehih, ki so tudi za klavirsko harmoniko gotovo že kaj izdali.

Upozoritev enodejanke Vladimirja Lučiča »Veste« je dokazala, da se znajo naši dijaki postaviti tudi na igralskem

odru. Opazili smo med njimi nedvomne talente.

Najmogočnejši in najkompletnejši vtis pa je ta večer zapustil nastop mešanega zbora Trgovske akademije, ki ga očetovsko skrbno vodi prof. Visilij Mirk. Zapeli so najprej dve skladbi z obvezno klavirsko spremljavo, izrazito lirsko nadahnjeno in narodno pobarvano D. Jenkovo Barkarolo iz Pribislava in Božane (besedilo Dragutina Ilića) in preprosto, živo Kolo iz Teharskih plemičev Benjamina Ipavca. Rakuška Nada je svojo vlogo pri pianinu lepo in disciplinirano rešila. Sledilo je pet narodnih pesmi. »Ko so fantje proti vasi šli« je postala last vsega naroda. Zorko Prelovec jo je posrečeno priredil. Dal ji je kot uvod brenčeči dvoglasni moški zbor, ki v kvintah naznanja prihod fantov. — Prekmurska »Marko skače« v harmonizaciji dr. Frana Kimona je vzgala kakor povsod. Škoda le, da nismo slišali zaključnega basovskega »budanja«. Slovaško narodno »Stavaj, Honzo« je Bohuslav Pokorný priredil za samospev s spremljajočim brenčečim zborom (zibanje v basih!). Ravnodušnega Honzo, ki zamudi vlak, pa mu ta smola ne vzame hudomušnosti, je v samospevu živo ponazoril Ferkov Joža iz IV. letnika. Na živahno željo hvaležnega občinstva so morali pesmico ponoviti. »Prevarani zet«, ki ga je skladatelj Anton Andež harmoniziral za mešan zbor, je pristno, nepopačeno hrvatsko narodno blago. — »Prišla je miška« (slovenska narodna v priredbi Mateja Hubada) ne more zgrešiti učinka, zlasti, če je izvajanje tako

Kevavi Maroka!

— Zdi se, da si ti begunec iz francoske legije?
— Da, gospodar!
— Kje si zapustil vojsko?
— V Sahari pri El Arichu.
— Mogoče v skalovju pri El Arichu? Pa to je nemogoče!
— Da, prav ob priliki poraza naše kolone.

— Vem. Toda meni je javljeno, da se živa duša ni rešila! Kako je bilo, pripoveduj!
— Vzdihih sem in začel pripovedovati. Ne da bi me prekinili, so me vsi poslušali. Ko sem opisal smrt prijatelja Joseja, so mi vsi izkazali iskreno sožalje. Na koncu so mi čestitali k hrabrosti in dejali, da se je to vsekakor zgodilo po Alahovi volji.

Nenadoma se pojavijo na vratih dekleta, ki so nosila velike poslužalnike z raznovrstnim sočivjem in s suhim grozdem. Na enem krožniku je bilo suho ka-

enotno, kakor smo čuli tokrat. Zbor poje pod varnim, premišljenim vodstvom svojega dirigenta mirno, brez zadirčnosti in — na pamet, kar izdatno dviga pažnjo in s tem pomaga do uspeha. Če bi bili tenorji nekoliko izdatnejši, ne bi škodilo, drugače pa so glasovne skupine dovolj zastopane, med seboj sorazmerne in vpete. Mladi basisti nižine že kar dobro prijemljejo. Splošni vtis je razveseljiv, u-

Mariborske in okoliške novice

Maribor gradi in zida

Vkljub hudi denarni stiski in krizi je bila gradbena podjetnost v zadnjih petih letih v Mariboru večja in živahnija od gradbene podjetnosti v prejšnjih letih. Maribor je zadnja leta precej gradil, zlasti na periferiji, kjer so nastale ob novih ulicah nove mestne četrti. Melje je okupirala težka industrija. Tu so čez noč zrasli ogromni moderni obrati, ki se vedno večajo in spopolnjujejo. Na zahodnem delu mesta proti Kamnici je nastala nova moderna naselbina, ki dobiva z zazidanjem Gospodsvetske ulice stik z mestom. Povsem novo lice pa dobiva peti mestni okraj. Mnoge ulice so že skoro docela zazidane in se mesto vedno bolj približuje Novi vasi. Novo naselje je zraslo tudi na polju za kompleksom delavnic državnih železnic in med Tržaško in Bětnavsko cesto južno od Stritarjeve ul. Vso gradbeno podjetnost zadnjih let pa je rodila v pretežni večini privatna inicijativa.

Gradbena podjetnost je bila v zadnjih letih precej živahna tudi v mestu samem. Večje moderne zgradbe so zrasle v Prešernovi, Aškerčevi, Cankarjevi, Tomšičevi in Smetanovi ulici ter ob Aleksandrovi in Meljski cesti. Večina teh zgradb je bila dozidana že lansko jesen, ostale pa bodo dograjene letošnje pomlad, ki je zidarijem zelo naklonjena. Tudi v mestu so zidali in zidajo le privatniki, izvzemši novo šolo v magdalenskem okraju, ki jo gradi mestna občina.

Za predlansko in lansko pa ne bo z ostala tudi letošnja privatna gradbena delavnost. Nova gradbena dovoljenja so dobili tvornica Hutter za novo predilnico in tkalnico v Motterjevi ulici, Anton Fišer za dvodružinsko stanovanjsko hišo v Meteljkovi ulici, Feliks Obrecht za visokopritlično hišo v Gozdni ulici, Rudolf Germ za enonadstropno hišo v Delavski

ulici, Hermina Hoscheva za visoko pritlično hišo v Smetanovi ulici, Franjo Minarič za enonadstropno stanovanjsko hišo v Gregorčičevi ulici, Karel Laznička za enonadstropno hišo v Dalmatinski ulici, Nikola Mumič za dvonadstropno stanovanjsko hišo v Smetanovi ulici, Miroslav Žagar za enonadstropno hišo v Jadranski ulici, inž. Vidič za dvodružinsko hišo na Radvanjski cesti, Franjo Požgaj za visokopritlično hišo v Mejni ulici in Marija Jahrbacherjeva za visoko pritlično stanovanjsko hišo v Aljaževi ulici. Gradbeno dovoljenje za lastni dom je dobila tudi Ljudska samopomoč, ki ga bo zgradila na vogalu Aleksandrove ceste in Kolodvorske ulice. Dom Ljudske samopomoči bo največja zgradba, ki jo bo dobil letos Maribor. Vse navedene nove gradnje bodo v pretežni večini še letos dograjene. Mestni gradbeni urad pa je izdal tudi več dovoljenj za adaptacije. Več posestnikov bo preuredilo in nadzidalo svoje hiše.

Precejšnjo skrb je mestna občina posvetila letos mestnim ulicam in cestam. Nekatere ulice v magdalenskem okraju se bodo letos preuredile. Temeljito popravljena bo še letos Tomšičeva ulica, ki bo ena med prvimi moderniziranih novih načrtih. Podobno modernizirati namerava mestna občina tudi ostale ceste in ulice, ki niso bile še doslej popravljene. Po novih načrtih bodo preurejene ulice imele ožja cestišča, ob širših hodnikih, kjer je možno, pa na obeh straneh travnate pasove.

Maribor torej kljub hudi krizi gradi in zida in vendar je pomanjkanje manjših stanovanj še vedno veliko. Stanovanjsko vprašanje je še vedno pereče in ne bo rešeno popreje, dokler se ga ne bo lotila država, banovina ali občina ali pa katera večjih socialnih ustanov.

Od jutri dalje: V Mariboru obmejni kolodvor

Iz Beograda se je vrnil tukajšnji obmejni komisar g. Krajnovič, ki se je udeležil zaključne konference glede ureditve obmejnega kolodvora v Mariboru, ki je bila te dni v Beogradu in ki so se je udeležili predstavniki naših in avstrijskih oblastev. Na beograjski konferenci se je dokončno uredila zadeva mariborskega obmejnega kolodvora in se je sklenil zadevni konkretni dogovor. Z jutrišnjim dnem začne v Mariboru poslovati obmejni kolodvor in se prične v novih prostorih v prizidku ob glavnem kolodvoru

uradovanje avstrijskih carinskih, policijskih in železniških obmejnih organov. S tem se je nehalo poslovanje zadevnih avstrijskih obmejnih organov v Špilju oziroma Lipnici. V smislu novega poslovanja bo odpravljanje mednarodnih vlakov hitrejši in ekspeditivnejši, ker se bo kontrola naših in avstrijskih preglednih organov lahko vršila istočasno. S tem postane Maribor še važnejši prometni center ob vstopu v jugovzhodni del Evrope kakor je bil doslej. Poslovanje obmejnega kolodvora prične danes o polnoči.

melino meso, ovsen kruh, tukaj nazvan »zove el hob« in neka okusna dateljeva pijača.

— To mi je nenavadno prijalo. Ko smo skončali z jedjo, sem prosil kaida, naj mi da spremstvo, da grem po svoje zapuščene mule. Prvi se je dvignil in šel z menoj in dal znak dvema svojim ljudem, naj naju spremljata.

— Ko sem dospel do onega holmca, so mule počivale na zemlji, site od hrane, ki so jo dobile od Arabcev. Izvlekel sem izpod sedla karabinko in jo poklonil staremu kaidu. Puško je dvignil proti nebu, znil neke nerazumljive besede in se mi srečno zahvalil za dragoceni dar.

— Zapazil sem, da sem ga s tem izredno zadovoljil in da mu je bilo to nad vse prav.

— »To puško sprejem kot svetinjo in izročil jo bom svojemu sinu šejku Lahbidu, ki se nahaja zdaj pri našem bodočem sultanu,« je rekel stari kaid.

— Zbrali smo bombe in strelivo v šatorsko krilo, zapustili smo mule in tovo, da jih Arabci kaidovega spremstva privedejo v naselbino —, in vrnil

smo se zopet v kaidovo palačo. Tukaj so mi odkazali lepe prostore, ki bi mi naj služili kot stanovanje za časa mojega bivanja v tem kraju.

— In sobane so nalikovale malemu muzeju. Vse naokrog so bile razprostrte dragocene preproge, na zidovih je viselo mnogo starega orožja, v enem kotu pa so bile nametane neštete kože druga na drugo, ki so še dišale po mesu zveri. Sredi sobe se je nahajala s srebrnim pokrovom pokrita posoda s tobakom in ob njej je plamtela žerjavica, med tem ko je viselo od strani nekaj čibukov.

— Kadili smo in se merili o razmerah v Maroku. Kaid je pripovedoval zelo zanimivo in živahno. Najbolj me je zanimala kariera Abd el Krima, o kateri je starček največ govoril. Pripovedoval je o starodavnem mestu Xanemu, kjer je bil pred mnogimi leti izbran prvi sultan severne Afrike Visan Mala Ujd. Tedaj je bila ta država močna in velika; raztezala se je na obe strani Afrike. Stoletja so mnili in končno je veliko plemo Uisana izumrlo.

(Dalje sledi.)

„Mal položi dar domu na altar!“

V gorji dvorani Narodnega doma je bil sinoči lepo obiskan redni letni občni zbor moške in ženske podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru. Občni zbor je otvoril in vodil zaslužni predsednik moške podružnice g. dr. Ferdo Lašič, ki je uvodoma toplo pozdravil vse navzoče, posebej pa predstavnike nacionalnih in patriotskih organizacij, med njimi bivšega župana in predsednika Oblastnega odbora Jadr. straže dr. F. Lipolda, preds. ZKD g. Janka Pirca, predsednika Oblastnega odbora NO g. dr. Dolarja, zastopnika Slov. žen. društva dr. Lipoldovo, zastopnico CMD iz Splita g. Leckerjevo, predsednika Aero kluba g. dr. Tominška, narodnega poslanca g. dr. Jančiča, šol. nadzornika g. Alta in druge. Po počastitvi spomina v minilem letu umrlih članov, je predsednik poročal o poslovanju obeh podružnic v pretekli poslovni dobi. S posebnim povdankom je naglašal potrebo čim intenzivnejšemu delovanju mariborskih podružnic kakor tudi potrebo, da mora biti vsak zaveden Mariborčan član te za našo nacionalno stvar prekoristne družbe. Prav tako je tudi predsednica ženske podružnice ga. Burnikova apelirala na vse navzoče, naj ostanejo družbi zvesti in naj ji pridobivajo novih članov. Nadalje je predsednik omenjal v svojem poročilu priprave za letošnjo glavno skupščino, ki bo 8. septembra v Mariboru in priprave za slavnostno otvoritev nove narodne šole v Gradišču ob državni meji, ki bo 6. septembra t. l. Sledilo je tajniško poročilo, ki ga je podal marljivi tajnik učitelj g. Fran G. Ožar. Moška podružnica šteje 375 članov, ženska pa 365 članic. Obe podružnici sta

tudi v preteklem letu uspešno delovali in poživili nacionalno delovanje. V proslavo 50 letnice Družbe sv. Cirila in Metoda sta nameravali prirediti večjo narodno slavnost, toda radi nastalih razmer sta bili primorani svojo zamisel opustiti. — Glavno pozornost pa sta obe podružnici posvetili gradnji Ciril-Metodove obmejne šole v Gradišču. Neumorna zasluga šolskega nadzornika g. Tomažiča in strokovnega učitelja g. Robnika je, da je bila šolska zgradba že lani v novembru pod streho. V svoje roke je mariborska podružnica prevzela tudi popravilo vodovoda pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, ki je bil slovesno izročen svojemu namenu lani v juliju. Kakor vsako leto, sta podružnici tudi lani zažgali tradicionalni kres na hribu sv. Urbana na večer pred godom slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda. Tudi sta obe podružnici sodelovali pri božičnicah na obmejnih šolah. S pozivom, naj bi Ciril-metodarji ostali zvesti šolski družbi, jo podpirai vsepovsod, zavedajoč se, da bo lahko je na ta način izvrševala svojo vzvišeno nalogo, da bo lahko s pomočjo zavednega obmejnega ljudstva zvest in močan čuvár naše meje in naših narodnih pravic, ki jih je prav ona očuvala v najtemnejših časih našega robstva in s tem doprinesla znaten delež k naši osvoboditvi, je tajnik zaključil svoje z odobravanjem sprejeto poročilo. Blagajniško poročilo za moško podružnico je podal blagajnik g. Leopold Halter, za žensko podružnico pa blagajničarka ga. Kosijeva. Dohodki obeh podružnic so znašali v preteklem poslovnem letu 19.157,25 Din, izdatki pa 13.665 Din. Na predlog revizorjev gosp. Josipa

Bratuža in ge. Punčuhove je obični zbor izrekel razrešnico blagajnikom in celokupni upravi obeh podružnic. Občni zbor so nato pozdravili dr. Dolar, dr. Lipold in Janko Pirc. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika moške podružnice ponovno g. dr. Ferdo Lašič, za predsednico pa gđ. Lobenweinova; v odbor moške podružnice so bili izvoljeni: gg. Ivan Tomažič, Aleksander Alt, Franjo Cvetko, Ivan Rožman, Anton Paš, Franjo Rožman, Peter Maroh, Fran Golež, Leopold Haler, Hinko Sax, Mihajlo Dojčinovič; Franjo Majer, Miloš Oset, Ivan Mravljak, Fran Bratož; v nadzorni odbor sta bila izvoljena gg. Josip Bratož in Stefan Medved. V odbor ženske podružnice pa so bile izvoljene: gge. Lipoldova, Saxova, Lušinova, Kosijeva, Černovškova, Kokoljeva, Womerieva in Burnikova; v nadzorni odbor pa gge. Tomažičeva in Punčuhova. Občni zbor je nato izrekel toplo zahvalo ge. Burnikovi, ki je odločila mesto predsednice, za vsa njeno uspešno delo in ves trud v korist družbi. Pri raznoterostih se je razvila stvarna debata o obmejnem nacionalno-obrambenem delu. Med drugim je šolski nadzornik g. Tomažič omenjal delovanje glavnega odbora CMD, skrb za našo mejo, problem potovanja učiteljev in božičnic. G. Robnik pa je prikazal žrtve, ki so jih doprinesli Gradiščani k gradnji nove šole. Po izčrpanem dnevnem redu je predsednik g. dr. Lašič zaključil lepo uspešno zborovanje naših agilnih Ciril-metodarjev.

bnj proučitvi odločila o njihovi usodi. Vse kakor pa je upati, da se bo zlasti regulacija Kralja Petra trga kakor tudi regulacija prometa na Glavnem trgu s tem pospešila.

Odprta noč in dan so groba vrata... V Studencih v Slomškovi ulici 10 je umrla v starosti 76 let železničarjeva soproga Marija Ozimičeva. V Slovenski ulici 40 je umrl v 78 letu svoje dobe zasebnik Anton Lešnik. V splošni bolnišnici je preminil v cvetu mladosti, star 26 let, mizarjski pomočnik Rudolf Welt. V Frankopanovi ulici 8 je umrl v visoki starosti 81 let ključavničar drž. žel. Adolf Permoser. Žalujemo naše toplo sočutje!

Obrotno nadaljevalna šola v Mariboru poziva vajece in vaječke, ki so letos dovršili obrtno nadaljevalno šolo, naj pridejo po svoje odpustnice v nedeljo, dne 17. t. m. od 9.—12. ure na deško meščansko šolo v Krekovi ulici.

Kakšno vreme se nam obeta. V krajih z mirnim nebom zboljšanje, ob vzhodnem robu Alp manjše izpremembe. Tako pravi dunajski vremenska napoved.

Nočno lekarniško službo imata danes v četrtek Maverjeva in Sirakova lekarna, jutri v petek Vidmarjeva in Savostova.

Samomor znanega posestnika. Na Placu je šel v smrt znani posestnik Ivan Elšnik, star 60 let, ki so ga domači našli obešenega na svislih. Vzrok samomora so težke življenske prilike, v katerih je pokojni posestnik Elšnik živel.

Gledališke novice. Ne zamudite zadnje uprizoritve »Svetega Antona«! To soboto uprizore letošnjo najprivlačnejšo opereto »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 14. maja ob 20. uri: »Tuje dete«. Red B.
Petek 15. maja: Zaprt.
Sobota 16. maja ob 20. uri: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. Znižane cene. Zadnjič v sezoni.
Nedelja, 17. maja ob 15. uri: »Otroška plesna prireditev zagrebške plesne šole Mercedes Goritz--Pavličeve«.

Kino

GRAJSKI KINO. Do vključno petka veliki kriminalni film »ZASLEDOVANJE«. V soboto premiera velefilma »Neporočena žena«. V glavni vlogi naša rojkinja Angela Zalokar in veliki filmski umetnik Emil Jannings.

Kino Union. Od danes velefilm »Sto dni Napoleona«, Werner Kraus, Gustav Gründgens, Elsa Wagner, Peter Voss v glavnih vlogah.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dne 12. in 13. maja t. l. pri žrebanju II. razreda, 32. kola, so bili izžrebani sledeči dobitki:

Din 200.000.—	95639				
Din 80.000.—	95659				
Din 60.000.—	5766				
Din 40.000.—	55168				
Din 30.000.—	57000				
Din 20.000.—	7838				
Din 10.000.—	551	8220	54660	62110	
	66817				
Din 6.000.—	7225	12917	19032	29997	
55200	61259	61968	66786	87780	95177
Din 3.000.—	379	6708	15131	17348	
18761	28004	33075	41626	43051	45376
58762	67700	68385	73898	73928	75177
91573	93932				
Din 1.000.—	4063	11898	20401	22812	
23821	31098	39636	40001	42990	51232
53413	53675	54718	67430	68203	70085
74386	75114	77563	78315	79457	79970
87927	88390	93151	98048		

Bančna poslovilnica Bezjak, Maribor. Gosposka ulica 25.

Zavarovalna družba za življenje „Feniks“

ravnateljstvo za Slovenijo in Dalmacijo v Ljubljani, naproša svoje p. na zavarovance, da naj se v vseh zadevah, ki se tičejo njihovih polic, obračajo edino na družbine pisarne. — Na poziv Avstrijske kontrolne banke na Dunaju glede prijave terjatev napram »Feniksu« obveščamo, da ta poziv za življenjske police sploh ne pride v poštev.

zadnjič v sezoni ter po znižanih cenah. To zelo pestro in zabavno delo je izredno ugajalo ter so bile njegove uprizoritve izvrstno obiskane. — »Otroška plesna prireditev« na mariborskem odru. V nedeljo, 17. tm. ob 15. uri nastopi s svojo lastno plesno šolo zagrebška plesna umetnica Mercedes Goritz-Pavličeva ter priredi samostojno plesno uprizoritev. — Okrog 25 otrok bo izvajalo Bayerjev za deco prav primerni balet »Vila lutka«, ki bo z njim umetnica nastopila tudi v Gradzu. Ker so tovrstne prireditve v Mariboru prav redke in je to obenem zadnja letošnja predstava za otroke, opozarjamo na ta zanimivi plesni nastop še posebej. Prišal bo tudi odraslim mnogo razvedrila.

Nezgoda dekletca. Posestnikova hčerka Zofka Švarčeva, stara šest let, iz Terbegovcev, ki je pri igri ob slamoreznici poškodovala levo roko in so jo morali odpremiti v tuk. splošno bolnišnico.

Izpit za nogometne sodnike bodo sredi junja izjemoma v Mariboru. Kandidati se opozarjajo na to redko priliko, da si prilitrirajo potne stroške v Ljubljano, kjer se po navadi vrše izpiti. Prijavitelj se je v smislu pravilnika sodnikov JNS § 1 ter § 5 osebno pri poverjeniku SO najkasneje do ponedeljka dne 18. t. m. pri sebi Okrožnega odbora LNP od 19.—20. ure v kavarni »Astoria«. Prijave brez takse Din 100 (sto dinarjev) se ne bodo vpoštevale. Za pravilno prijavljene kandidate bo tečaj v večernih urah in sicer na podlagi novih slovenskih pravil nog. igre ter novih pravil in pravilnikov JNS. Ker izidejo slovenska pravila v tisku šele jeseni, se kandidatom priporočajo kot učna knjiga Meislova pravila. Prijavijo se lahko kandidati iz vsega teritorija mariborskega O. O. — Poverjenik.

Huda nesreča mariborskega odvetnika v vildonskem klanu

Na poti v Gradec je včeraj popoldne doletela mariborskega odvetnika g. dr. Senkoviča huda nesreča. Dr. Senkovič je bil namenjen z motornim kolesom v Gradec. Na prvem ovinku znanega vildonskega klanca pa je z vso silo zavozil v snežni mulj vozeč tovorni avto. Sinek nasproti mu silovito vrgel dr. Senkoviča s kolesa tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo nad kolonom in se hudo

poškodoval tudi na glavi in obeh rokah. V prikolicu se je vozila z dr. Senkovičem njegova sestra, ki jo je prav tako vrglo iz vozila, pri čemer se je hudo poškodovala na obeh rokah in na obrazu. Obema ponesrečenoma je nudi prvo pomoč dr. Pux iz Lebringa, ki je odredil takojšnji prevoz v bolnišnico v Gradec. Oba pone srečena so prepeljali v graško bolnišnico vildonski reševalci.

Mariborska bolnišnica se razširi z gradnjo novega paviljona

Poročali smo že o načrtu razširjenja mariborske splošne bolnišnice. Razmere so radi prostorne stiske postale takšne, da je razširjenje nujno potrebno. Zadeva je postala konkretna z obiskom bana dr. Natlačena v Mariboru, ki je včeraj tudi obiskal tukajšnjo splošno bolnišnico. Ob tej priliki je ban dal svoj končni pristanek na razširjenje mariborske splošne bolnišnice. V smislu načrta se predvideva zgraditev novega paviljona sporedno s Tržaško cesto, o katerem bo nameščenih

240 postelj. V novem paviljonu se bo nastanil okulistični, venerološki in dermatološki oddelki ter nekateri drugi oddelki. Pomembne važnosti za Maribor in ves mariborski okoliš je, da se v novem paviljonu uredi tudi posebna opazovalnica za umobolne, kar je bilo že nujno potrebno. Z gradnjo novega paviljona bodo pričeli še tekom tega leta in je upati, da bo postavljeno novega trakta vprašanje mariborske bolnišnice za nekaj desetletij rešeno.

Kam pojdemo?

Šolske produkcije gojencev Šole Glasbene Matice se vrše v četrtek, 14. maja ob 17. uri in v petek ob 20. uri v beli dvorani Uniona. Vstopnine ni, vabljeni so svoji gojencev in tudi ostalo občinstvo.

Samo vključno do petka gostnje Joje Jasky v Kino-kavarni. Od sobote dalje popolnoma nov spored, kakor tudi nova godba. Prvovrstna postrežba, solidne cene.

Grajska klet. Ciganski orkester, dnevo ob 20. uri. Sodeluje znana prvorazredna pevka Božena Kostić, ki je dobila prvo nagrado na tekmj v Beogradu.

Sokol Maribor II. Pobrezje priredi v soboto 16. maja ob 20. uri v dvorani br. Renčlja opereto »Kakor stari tako mlad« v treh dejanjih. Gostuje dramski odsek Sokola Studenci, sodeluje 30 oseb. sal. orkester »Drave« in pevsko društvo »Enakost«. Vabljeni so vsi člani in cenj. občinstvo. Igra je zelo zabavna. Pridite polnoštevilno!

O tem in onem

Iz šolske službe. Na tukajšnji deški meščanski šoli je imenovan za rednega učitelja Franjo Haberman, na meščanski šoli v Slovenski Bistrici Josip Rupnik.

Komisija banske uprave v Mariboru. Danes se muči v Mariboru komisija tehničnega oddelka banske uprave, ki proučuje razne zadeve regulacije mariborskih javnih prostorov, ulic in cest. V komisiji so tudi člani mestnega gradbenega urada z načelnikom inž. Baranom na čelu ter zastopniki policijske oblasti. Dopoldne je komisija proučila načrt preureditve prometa na Kralja Petra trgu, načrt regulacije prometa na Glavnem trgu, zadevo regulacije Zrinjskega trga in projektirane nove ulice, ki bo vezala Cafovo z Aškercovo ulico. Prav tako je komisija proučila tudi nekatere pereče zadeve iz generalnega regulacijskega načrta mesta Maribora. Komisija je po lokalnem ogledu vze la načelno predložene načrte, ki so jih razlagali vodilni uradniki mestnega gradbenega urada, na znanje ter bo po podro-

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesorja Kabaja

ROMAN

Tako ni bilo v naslednjih štiri in dvajsetih urah severno od Apeninov nobene sile več, ki bi mogla kakorkoli zaustaviti samovoljno divjanje in pustošenje makijskih pošasti. Ker so bile s tem oslabljene tudi čete, ki so se bojevale v dolini reke Rhone in ker je bil njihov stik z naslednjim prekinjen, so imeli Francozi pri protiofenzivi lahek posel. Z naglim napadom so zlomili ves odpor Italijanov in njihova vojska se je popolnoma razkropila. Tako so Francozi v dobrih dveh dneh zopet dosegli svojo nekdanjo staro mejo na Alpah in odprte so jim bile tudi vse poti v povirje Pada.

Med tem so pritiskale zmagovite pošasti dalje. Razdejele so Milan, Turin, zaustavile deloma v nižino se spuščajoče Francoze, deloma pa usmerile svojo pot čez Apenine v Ligurijo, Toskano in Marke.

Po vrsti so se drobile v ruševine mesta Forlì, Čezena, Rimini, San Marino, Senigallia, Ancona, Genova, Specija, Prato, Florenca itd. Pošasti so gospodarile že

v povirju Tibere. V bran se jim ni nihče več resno postavil. Groza neizogibne smrti je prevzela milijone, da so zžoreli in niso niti več vedeli, kaj počenajo. Tako so tisoči dreveli sami v pogubo. Vsa severna Italija je bila eno samo ogromno mrtišče in le ruševine so še pričale, kje so stala nekoč ponosna mesta, braneča v sebi ogromne zakladnice sedaj popolnoma uničenih umetnin ter drugih sledov plodne in bogate preteklosti rimskega imperija in poznejšega italijanskega cesarstva, ustanovljenega po Mussoliniju po zavojevanju Abesinije.

V južni Italiji je nastala še revolucija. Nezadovoljne nižje ljudske plasti so dolžile vladno, da je pričela po nepotrebnem vojno s Francijo in povzročila tako vse obstoječe zlo. Prav tako so ji očitali tudi, da ni storila vsega, kar bi bilo treba za pokončevanje pošasti.

Čete, ki so kljub temu še ostale zveste vladi, so se morale spopasti z vstaši in razvila se je strahotno krvava državljanska vojska. Kljub temu so Rim osvojili

vstaši, pobili ministre in sestavili novo, svojo revolucionarno vladno, ki pa tudi ni imela avtoritete. Ko je nazadnje skrajna sila ustavila državljansko vojsko in je nova vlada hotela organizirati še zadnji odpor proti pošastim, je bilo že davno prepozno. Čete, ki so se zbrale pri Veterbu in Terniju, da zavarujejo Rim, so podlegle tako naglo, da same niso vedele kdaj in kako. Pot je bila pošastim odprta tudi v Rim.

Bilo je vroče jutro in nad pokrajino se je bočilo čisto jasno italijansko nebo. V takem jutru je bilo v Kampanji navadno vse živo, takrat se pa nič ni ganilo. Le na progi Rim-Neapelj so še vozili vlaki, a bili so vsi usmerjeni proti jugu, preč od večnega mesta.

Rim so zapuščali še zadnji ljudje. Njihovi obrazi so bili blede in upadli. Izražali so obup in nemo grozo. Begunci so vlekli s seboj le najpotrebnejše, nekateri pa tudi reči, ki so jim bile kakorkoli drage, daš so bile sicer brez cene in vrednosti. Drugi so bežali po cestah, tretji pa po morju na Sicilijo, Sardinijo ali pa v Sibirijo. Bilj so prepričani, da do tja pošasti ne pridejo in bodo tam najbolj varni.

Rim je zapustil tudi papež z vsemi kardinali, drugimi cerkvenimi dostojanstve-

niki in duhovniki. V Ostiji se je vkrcal na ladjo, da ga popelje v Kaljari na Sardiniji, pozneje pa morda še kam drugam, ako bo potrebno.

Tako pošasti niso naletele na noben odpor več in mogle so se popolnoma neovirano približati »večnemu« mestu. Toda čudno, njihova prejšnja razdraženost je naenkrat popustila. Ko so prispele na prazne rimske ceste, ulice in trge so bile bolj podobne radovednim opazovalcem, kakor divjim napadalcem in rušilec. Razkropile so se po mestu, stikale na okoli ogledovale si to in ono in bolj iz ne-rodnosti in radovednosti kakor česa drugega porušile kako hišo.

Skupina ogromnih goril je prispela tudi na Forum Mussolini in se radovedno ozirala naokoli. Zdelo se je, da bodo mirno odšle dalje, ko je nenadoma neko gorilo zamikal kip, ki je stal v njeni bližini. Radovedno se mu je približala, ga ogledala, otipala in nato dvignila zelo previdno s postavka. Pogledala je kam-nitemu možu v obraz, se divje zarežala in treščila čudno stvar s tako silo v bližnjo hišo, da se je stena predrla. To je razgibalo še ostale, da so pričele oponašati prvo. V nekaj trenutkih je nastalo divje obmetavanje hiš s kipi, ki so dotle krasili trg.

Iz življenja in sveta

Številnosti naših pradedov

Tehnika in znanost nekdanj in danes

Moderni človek kaj rad misli z nekakim ponosnim pomilovanjem na one »stare čase«, ko sta po njegovem mnenju bili znanost in tehnika še v povojih. Upošteva sodobno miselnost, je to tudi lahko razumljivo. Prav v zadnjih desetletjih sta doživeli tehnika in znanost na vseh področjih tak vzlet, kakršnega ne zasledimo v nobeni kulturni dobi človeštva. Vendar pa ne more prodreti naš modern človek s svojo močno razvito inteligenco in najrazličnejšimi instrumenti v tehnične in kemične tajne, ki so jih poznali naši pradedje.

O tem nam priča zgodovina človeštva z neovrgljivimi dokazi. V razvalinah starih mest Aztekov v Meksiki so našli raziskovalci krasne posode, na videz iz poliranega železa. Njih trdnost in odpornost ni zaostajala za železnimi izdelki, toda minimalna teža teh posod še zdaleka ni odgovarjala teži telesa. Natančna kemična preiskava je dognala, da so sestavljene iz železa in neke glinaste snovi. Torej doslej nam nepoznana spojina ali bolje rečeno: zlitina.

Mnogi strokovnjaki so se trudili, da bi sestavili vsaj podobno, če ne že prav tako zlitino, od katere so si obetal velikih koristi za industrijo. Prav tako se ni posrečilo dognati, kako so stari Rimljani pridobivali nezdroljivo steklo. Za cesarja Tiberija je živel v glavnem mestu rimskega cesarstva steklar, ki je umel izdelovati prozorno in nezdroljivo steklo. Do danes se še nikomur ni posrečilo, izumiti kaj podobnega.

Veliko truda in še več denarja stane ohranjanje železa pred rjo. Do danes še nimamo zanesljivega sredstva, ki bi

trajno varovalo železo rje. In vendar so že stari Indijci pred tisočletji poznali to tajnost. Blizu mesta Delhi stoji velik železen steber, ki datira po mnenju učenjakov iz leta 1000 pred Kr. Ta takozvani kutubski steber se za vremenske spremembe in za rjo prav nič ne zmeni. Ko so analizirali kosček stebra, so dognali, da steber ni iz čistega železa, kakor so prvotno domnevali, marveč da vsebuje še druge primese, ki jih ni bilo mogoče spoznati z analizo.

V piramidah so našli bajno pisane tkanine, v katere so bile zavite mumije kraljev, katerih starost so cenili na 3 do 5000 let. Najdene tkanine so razdobja, v katerih so vstajali n umirali mnogi narodi. Ostale so mehke in voljne, njih barva pa sveža in nebledela. Jasno je, da je bilo mogoče doseči tako trajnost le s posebnimi prepariranimi metodami. Mi seveda nimamo pojma o vsem tem. Naša tekstilna industrija, ki je nedvomno na visoki stopnji, ni zmožna izdelovati podobnih, vključno najmodernejšim strojem in brezštevilnim barvilom, ki so ji na razpolago. Prav tako izgubljena je tajna pripravljavanja barv, s katerimi so ustvarili stari italijanski, španski in holandski mojstri in njih učenci svoje nesmrtno umetniške. Sodobna kemična industrija je ustvarila v mnogih ozirih naravnost čudeže, ki nekončno nadkriljujejo skromne poizkuse onih časov Botticellijeva, Michelangela, Raffaella in drugih. Vključno temu pa se kemični industriji še ni posrečilo ustvariti zares onih trajnih barv za umetniške potrebe.

Podobno je z izdelovanjem gosli. Tudi onih tanih pripomočkov, ki sta jih upo-

rabljala Stradivari in Arnatj pri izdelovanju gosli, katerih redki eksemplarji so bili kupljeni zaradi nedosežne miline in čistosti glasu za milijone — tudi teh ni dognal do danes še nihče. Slavne damaščanke, ki so jih izdelovali v sirskelem mestu Damasku, so poznane po svojih izbornih lastnostih. Na vse načine so poizkušali skovati nekaj podobnega, a zaman. Če bi se povrnil v naše čase eden izmed starih Indijcev ali Egipčanov in bi mu pokazali »velikega ptiča«, s katerim si je današnji človek osvojil eter, bi nas mogoče zavrnili: »In vendar ne znate delati železa, ki ne rjavi in naših neuničljivih tkanin«. Kaj bi mu mogli odgovoriti mi, otroci velikega modernega časa? — Nič!

REPORTAŽA V ŠTEVILKAH.

V Ibadanu, največjem afriškem mestu, ki šteje 250.000 prebivalcev, gospodarijo na magistratu »mestne matere«. Žena je županja, ženske so mestne »svetnice« in o vsem odločuje samo ženski svet. Srečni Ibadan!

V Mandžukuu so odkrili naselje, v katerem živi okrog 800 pritlikavcev. Pritlikavke so nekoliko večje od pritlikavcev, nobena pa višja od 90 cm.

Astronomi so izračunali, da bi moglo šele 680.000 polnih lun dati naši zemlji svetlobo, ki ji jo daje sonce.

V Londonu je število šoloobveznih otrok padlo za 40.000. Prihodnje šolsko leto bodo morali opustiti več razredov na posameznih šolah.

Največja skladišnica soli je Mrtvo morje. Letno je pridobijo nad 30.000 ton. Računajo, da je bodo pridobivali letno nad 100.000 ton.

Stanovanje

GOSPODA

sprejem na lepo stanovanje in dobro hrano. Zmerna cena. Sodna ul. 30-II, vrata 5. 2363

NA DOBRO HRANO

in stanovanje sprejem tri gospode. Vprašati v pekarni, Vojšniška ul. 10. 2360

Dvoje štiri-sobnih

STANOVANJE

z vsem komfortom oddamo s 1. avgustom 1936. Uprava banov, stanovanjskih hiš, Strobmajerjeva ul. 30-I. 2343

S 1. junijem oddam

SOBO IN KUHNJO

stranki brez otrok. Krčevina, Aleksandrova c. 13. 2364

MALO SOBO

in hlev ali delavnico oddam. Frankopanova 41. 2365

Službo išče

POŠTEN IN ZANESLJIV INKASANT

več svojega posla, sprejme še inkaso obrokov in računov 2-3 tve v Mariboru in okolici. Garancija na razpolago. Ponudbe pod »Sigurni uspeh« na upravo lista. 2359

Prodaj

Nekoliko sto

»JUTA« VREČ

zelo poceni napredaj. Badlova ulica 7. 2362

Zelo dobro ohranjene

MOŠKE OBLEKE

poceni na prodaj. Badlova ulica 7. 2361

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Razno

DIN 20.—

ženske jopice napredaj pri Trpinu. Vetrinjska 15. 2260

Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam odstranimo brez bolečin ter strokovnjaksko zmasiramo noge

v naši pedikuri.

Obiščite nas, prepričajte se!

NEGA NOG Din 10.—

Maribor. Aleksandrova c. 7.

Rafa

2366

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Spartna gibanje

Delegiranje sodnikov (službeno). V nedeljo dne 17. tm. vodijo tekme: SK Ptuj; SK Drava ss. Jančič; mladine Rapid; Železničar gg. Bergant; Slavija; Železničar rezerva kandidat g. Senica; stranski sodniki pri tekmi SK Ljubljana: SK Železničar kandidati gg. Murko in Janžekovič. Poverjenik.

Za lahko-atletski meeting ISSK Maribora, ki se vrši v nedeljo dne 17. t. m. na stadionu SK Železničarja so prijaviili vsi mariborski klubi svoje najboljšie atlete. Došla je tudi prijava SK Ptuj, ki je letos zopet organiziral lahko-atletski odsek, ki je pred leti dosegel izvrstne uspehe. Po formi atletov je pričakovati izboljšanja nekaterih mariborskih rekordov. Občinstvo naj podpre idealna stremjenja

mariborskih lahkoatletov in v čim večjem številu poseti zanimivo prireditve, ki prične ob 9. uri.

SK Ljubljana v Mariboru. V nedeljo 17. t. m. bo gostoval v Mariboru novo formirani klub SK Ljubljana, ki bo odigral proti SK Železničarju prvenstveno tekmo. Za nastop SK Ljubljane, ki bo prvič igrala izven Ljubljane, vlada veliko zanimanje.

SK Rapid v Celje. Prihodnje nedeljo potuje SK Rapid v Celje, kjer bo odigral revanžno tekmo s SK Celjem.

V hotelu.

— Vso noč nisem zatisnil očesa.
— Kako to?
— Hotelir mi je rekel, če najdem le eno steno, mi ni potrebno plačati sobe. Razume se, da sem vso noč iskal stene.

Zahvala

Po srečno prestani težki in smrtno-nevarni boleznim čutim dolžnost, da se javno zahvalim šefu internega oddelka Splošne bolnice v Mariboru g. dr. Lutmanu Stanetu za ves njegov trud, požrtvovalnost in vestnost, katerim dolgujem rešitev svojega življenja. Istotako se zahvaljujem ostalim gg. zdravnikom za njih pozornost.

Karl Gaspari
trgovski zastopnik